Контрольный экземпляр

Массе а мехий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРГОЛА

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ЕРА, 12 ИЮНЬ, 1986 ШУ. ★ № 70 (7261). ★ Мах 3 кеп.

ВАРШАВСКИ ДОГОВОРА ДОАКЪАШХОЙ ЙОЛЧА ПАЧЧАХЬАЛКХЕНИЙ ПОЛИТИЧЕСКИ КОНСУЛТАТИВНИ КОМИТЕТА СОВЕЩАНИ

БУДАПЕШТ, 10 июнь. (ТАСС). Венгерски Халкъа Республика столице тахан болх дIабодабаьб Варшавски Договора юкъе дакъалоацача паччахьалкхенийн — Политически консултативни комитета ара1аларча совещане.

Совещане дакъа лоацаш ба:

Болгаре Халкъа Республикагара — Т. Живков. — Болгарски коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь, Болгаре Халкъа Республика Паччахьалкхен совета Председатель, делегацена керте латтар; Г. Атанасов — ВКП ЦК Политбюро член, НРБ Министрий Совета Председатель, П. Младенов — ВКП ЦК Политбюро член, НРБ кхыча механщарча гIулакхий министр; Н. Бадев — Политбюро член, ВКП секретарь; А. Джуров — ВКП ЦК Политбюро член, НРБ халхаца оборона министр; Д. Станишев — ВКП ЦК секретарь.

Венгерски Халкъа Республикагара — Я. Кадар — Венгерски социалистически болхлой парте Генеральни секретарь, делегацена керте латтар; Д. Лазар — ВСРП ЦК Политбюро член, ВНР Министрий Совета Председатель; М. Сюреш — ВСРП ЦК секретарь; П. Варкони — ВСРП ЦК член, ВНР кхыча механщарча гIулакхий министр; Ф. Карпати — ВСРП ЦК член, ВНР оборона министр;

Германски Демократически Республикагара — Э. Хонекер — Германе Социалистически единни парте ЦК Генеральни секретарь, Германски Демократически Республика Паччахьалкхен советан Председатель, делегацена керте латтар; В. Штоф — СЕПГ ЦК Политбюро член, ГДР Министрий Совета Председатель; Г. Аксен — Политбюро член, СЕПГ ЦК секретарь; Г. Кесслер — СЕПГ ЦК Политбюро член, ГДР хьаман оборона министр; Э. Крепц — Политбюро член, СЕПГ ЦК секретарь, ГДР Паччахьалкхен совета Председателе заместитель; Г. Мигпг — Политбюро член, СЕПГ ЦК секретарь, ГДР Паччахьалкхен совета Председателе заместитель; О. Финдер — СЕПГ ЦК член, ГДР кхыча механщарча гIулакхий министр.

Польски Халкъа Республикагара — В. Ярузельский — Польски вIашагIтехача болхлой парте хьалхара секретарь, Польски Халкъа Республика Паччахьалкхен совета Председатель, делегацена керте латтар; З. Месснер — ПОРП ЦК Политбюро член, ПНР Министрий Совета Председатель; Ю. Чирек — Политбюро член, ПОРП ЦК секретарь; М. Ожеховский — ПОРП ЦК Политбюро членалла кандидат, ПНР кхыча механщарча гIулакхий министр; Ф. Сивицкий — ПОРП ЦК Политбюро членалла кандидат, ПНР хьаман оборона министр;

Румыне Социалистически Республикагара — Н. Чаушеску — Румынски коммунистически партие Генеральни секретарь, Румыне Социалистически Республика Президент, делегацена керте латтар; К. Джоскалеску — РКП ЦК Политиспознома член, СРР Премьер - Министр; И. Стоян — Политиспознома членалла кандидат, РКП ЦК секретарь; В. Миля — РКП ЦК Политиспознома членалла кандидат, СРР хьаман оборона министр; И. Вадува — РКП ЦК член, СРР кхыча механщарча гIулакхий министр, Н. Вереш — ВНР-ера СРР посол:

Советски Социалистически Республикагара — М. Горбачев — КПСС ЦК Генеральни секретарь, делегацена керте латтар; А. А. Громыко — КПСС ЦК Политбюро член, СССР Лакхехьарча Советан Президиума Председатель; Н. И. Рыжков — КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель; Э. А. Шеварднадзе — КПСС ЦК Политбюро член, СССР кхыча механщарча гIулакхий министр, Н. Вереш — ВНР-ера СРР посол:

Советски Социалистически Республикагара — М. Горбачев — КПСС ЦК Генеральни секретарь, делегацена керте латтар; А. А. Громыко — КПСС ЦК Политбюро член, СССР Лакхехьарча Советан Президиума Председатель; Н. И. Рыжков — КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель; Э. А. Шеварднадзе — КПСС ЦК Политбюро член, СССР кхыча механщарча гIулакхий министр; С. Л. Соколов — КПСС ЦК Политбюро членалла кандидат, СССР оборона министр; В. А. Медведев — КПСС ЦК секретарь;

Чехословацки Социалистически Республикагара — Г. Гусак — Чехословаке Коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь, Чехословацки Социалистически Республика Президент, делегацена керте латтар; Л. Штроугал — КПЧ ЦК Президиума член, ЧССР правительства Председатель; В. Билак — Президиума член, КПЧ ЦК секретарь; М. Янеш — Президиума член, КПЧ ЦК секретарь; В. Хвезда — КПЧ ЦК член, ЧССР кхыча механщарча гIулакхий министр; В. Мацлагни — КПЧ ЦК член, ЧССР къаман оборона министр.

Совещане балха юкъе ишта дакъа лоацаш ва паччахьалкхенийн — Варшавски Договора юкъе дакъа лоацарий ВIашагIкхийтача гергга саязшарча инзий гIаьвнокомандующи Советски Союза Маршал В. Г. Куликов а Польски политически консультативни комитета генеральни секретарь, ВНР кхыча механщарча гIулакхий министра заместитель М. Барить а.

Совещани хьайиллар Я. Кадара, лоацца къамаьл а дав.

Ши заседани хилар, аргIаргIаьгIа ГДР делегацена керте латтача Э. Хонекереи ПНР делегацена керте латтача В. Ярузельскен председателлаш а дев. Къаьмаьлаш дир М. С. Горбачева, В. Ярузельскен, Г. Гусака, Э. Хонекерен, Н. Чаушескус, Т. Живкова, Я. Кадара.

ДоттагIаьлен новкъосташтга гIулакхаца цхьана къаьхьареи хьале еш йолча Политически консультативни комитета совещане дувш Европеи дуненан тIаьхьарчу тIаьхьийгергга тIаьхьийгергга дIаьдаккхара, дуненан хьалхашта юкъера гIулакхан эргIаьрадаккхар, европейски массане юкъарен кхеранзале «Гоьаргьера, паччахьалкхенашта цхьана кхаьхьенгига дегIаьдоладаларо тIехьарча хьовсина актуальни дехкарашта.

Ишта дувш Варшавски Договора юкъе дакъа лоацаш паччахьалкхенийн цхьоргIон кхоталарн чIоагIарга, царна юкъера массе а оагIоракхара вIашш ду гIулакхаш шердара актуальни дешаш а.

Хьона дIахо болх берга Политически консультативни комитета совещане.

М. С. ГОРБАЧЕВ ВЕНГРЕ ХИЛАР

БУДАПЕШТ, 9 июнь. (Спец. корр. ТАСС). Венгерски индустре дожкхалнера — Чепельски станкостроительни завод. Цун коллективо боча леа а хо, хIа а хьокъосташ — вIахий традиции. Советски Iаьдал доакхаш Венгре лаьттача революционни къовсаме вIахза дакъа лаьцар чепельашша, мохк фашизмах мукъабабкхача шерашка даймехка промышленность хьаьчеи дегIаьоалаечеи дукхха хIама даьдл.

Советски Союз — заводо арахецна станокаш пIеча йокхкагIйолча заказчикех цаг. Предприяте вай мехка хьакхуьхийшар йола продукци Iаьхача пятилетке яттаза гергга дукхагIа хиннад. ЧоагIлуш дегIайоаГлаш латт Чепела станокаш ерашгеи СССР-ера цех тарраташ. Предприяте кхьаьхегамхошгеи юкъе делаю социалистически яхь. КПСС XXVII съезда сийна ше тIаьхьа денгарадо тIаьхьа кхоачашду коллективо.

Тахан чепельски станокаш ераш болча венав КПСС ЦК Генеральни секретарь М. С. Горбачев. Предприяте пурпа дуьхьалбыкхар ВСРП Генеральни секретарь Я. Кадар, Политбюро член, ВСРП секретарь Ф. Хавани, ВСРП ЦК Политбюро член, парте Будапештски горкома хьалхара секретарь К. Гросс, парте XXI районна хьалхара секретарь А. Эрдеш, завода коллективан партийни организацие викалаш. Советски везача хьаьшаша болхлоша знаш делар.

М. С. Горбачеви Я. Кадари цехашка хилар, вай хенара продукци арахецара технологеррз хьежар.

Предприяти дегIаьхарах дувцаш, завода генеральни директора И. Эрдена белгалдаьккхар, чепельски станокаш ерий профессиональни боарамо тарло лу царна дикала оагIоракхара санна, оагхалатта обработка яра оагIоракхара а вай хенарча производства лакхача дIадехараша жоп луш йола изделеш арахецна, аьнна. Предприяте балха боккхагIа бола лоарХIам болаш да советско-венгерски цхьана гIулакхаш дукхагIа булаш лоарХIам болаш да советско-венгерски цхьана гIулакхаш леладеча, Советски мехка хьаучийташ йола постанкаш дукхагIа хулаш хилар. ХIанза традиционни продукцеца цхьана вIашIтехьбаьккхаш числовой программни управлени йола токарни станокаш обработка еш йола центраши кхуьхьийтача. Шеран доагIа чепельашша Совет Союзан Орденоникъоре цIерагIча Московски завода коллективон йиллар йолу деладу творчески гIулакхаш.

Массанахьа дег тIаьра тIаьнаш КПСС ЦК Генеральни секретарь. Станокаш ерашца хиннача нIамаьлашкара юз ха гIертар Цхьана-технически прогресса карагIдаьнар производствена юкъе мишта кхуьхь, производство мишта вIашIтехьбоакхх, предприяте совета болх мишта латт, белгалдоаккх вежарша ха долча мехкий болхлоша, ниженераша, Цхьана-технически прогресса карагIдаьнар производствена юкъе мишта кхуьхь, производство мишта вIашIтехьбоакхх, предприяте совета болх мишта латт, белгалдоаккх вежарша ха долча мехкий болхлоша, ниженераша, Цхьанхоцуьга юкъера творчески гIулакхаш юкъера предприятеш Цхьана-тохкама учрежденеташ карагIдьккнарех. Царех дар дувцаш вар ВНР промышленноста министр Л. Капосйи.

Заводага хьежа баьнначул тIехьагIа советско-венгерски доттагIаьл митинг хилар. Предприяте болхлойн специалистийн цIерагIа советски хьашшага моарша цIаьнах хьаьтар экономически гергга гIулакхочо Ж. Барадеи слесарь-сборщика А. Шимончикен.

Митинге кхаьмаьлаш дир новкъосташа М. С. Горбачевеи Я. Кадареи. Цар кхаьмаьлашка боккхача теркамга ла ла а дийгIар, цкъа санна дукхаза а дIаьдаь тIоараш а дийттар.

М. С. ГОРБАЧЕВА КЪАМАЬЛ

Деза новкъостий!

Дег тIаьра баркал шоана беаме, раьза хинна тхо тIаэнарах. Дег тIаьра баркал ях аз Хьона, веза новкъост Кадар, берригача венгерски доттагIашта тха мехках, советско - венгерски доттагIаьлатта ухача дика дукъарах.

Будапешт со хьалхара венавап. Шун хозача столице цIаьхха а варо, завод йовзаро ала йиш хулийт: мохк дикача, балха ритне бах. Ухаша шунгира. Чеиеле, холлу советски кхьаьгача коллективша вIашагIветталуш хинна наха шоай предприяте гIулакхаш меттел, мекха гIулакхаш а гунахьа хета атмосфера.

Сеихан тха новкъостача Кадарча хилар дика чулоацам бола къамаьл. Оаха дийцар дуйсп тIа хиннача ираза хувцамех, дунен социализма прообразе, вай партей съедаша оттадаь дехкараш Венгреи Советски Союзеи мишта кхоачашду. Цу дехкарий маIан Венгре а Советски Союзе а довзаш да: тIаьнзарча хано дIа ма дехкара болх кхы а дикагIа, кхы а хьинарегIа белга.

ХIаьта е шоана а, е тхона а, вежаршца долча кхыча механщага а хано харца кхы дикагIар дац. Творчески хIама лаха социализм мел моагрдлоаш я хьажа нерда исторически тIаьхьа цо. Вай бокъо яц цхьан мотгIге ларта, тIехьадеца бокъо яц вай. Болар сихдича мара ховрдгIаш вайна къаьхьарача сага гIулакх дг социализма доккхий кхоачамашш тароиаш оттас. ХIаьта тIаннха ноай мехкий, дунен социализма позицеи дуненн хьалхашта конъерча арене цIеначеи, цуи латтарет эйе, цун хIама тIаозара низ, событеца беча наьна, вай наьна. Цун хьадоагIа тхоашта дуьхьарIа социальни пийхоэ еэаш, цхьан дешаца аьлча дуьхьарIа социализм еаш хилар тIара. Цунна гу КПСС-а общество дегIайоагIилга сихдара керттера дар а резерв а. Ишшта бола нижъ, ишшта доаш. Цунах тха болхлоша, берригача къаьхьаргамхоша тIоаргIа хьаллоацу, цох шоай дуьхьах-цIеХ гIулаьх лоарХI.

Социалистически содружества мехкий кхы цхьаьхха а сихдалара моттиг я, цох а биззагIа пайда эца дага я тха парти.

Из социализм хьалъара опыт ваши йовзийтар да. дулхах-цIеХ гIулаьх лоарХI. а лоарХI шунгира Венгре, кхыча социалистически мехкашка воллагIа доаца экономически социальни денхарашт хгоачашцара лехар. Тхо гIаддуг доттагIанта карагIдьнинараша, тхоай мехна мегаргдола пайдане мел дар хьанна гIерг. Кхетадеи ма дий — хьокъа хьоаш хов тхона из — цхьанне а ала йиш яц ка ца йоалаш гIалат да воалаш вусарги со. Ваьнда тха, коммунистий, я хIаман эксперимент нийса, хилара, из тептаме хилара хоадам беш йола критерий. Из критерий я социализм гIулакхаца, ерригача сверашка чIоагIьсЛта: экономически, политически, духовни.

ХIанз дувнар да социалистически мехкашка централоаттадуь интернационални гIулакхаи а интенсивни новкъа доахнигга, уж кхы а я1оаргдари бухсощаеи дар духгагIа хилийтарн, политически экономически цхьана къаьхьегара механизм кердайовккилга, цунца СЭВ рамкашка а.

(Ипстедолар 2-ча оагIо тIа).

ПКК СОВЕЩАНЕ БАХАР

10 июне Москвера Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача паччахьалкхенийн Политически консультативни комитета аргIанарча совещане дар Будапешт дIабахар доттагIаьла визита-гIа Венгре вола КПСС ЦК Генеральни секретарь М. С. Горбачев керте латтача советски делегаце членаш.

Делегацена юкъе ба КПСС ЦК Политбюро член, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель А. А. Громыко, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель Н. И. Рыжков, КПСС ЦК Политбюро член, СССР кхыча механщарча гIулакхий министр Э. А. Шеварднадзе, КПСС ЦК Политбюро члена лла кандидат, СССР оборона министр Советски Союза Маршал С. Л. Соколов.

Аэродроме делегации накъайоаккхаш хилар КПСС ЦК Политбюро членаш Г. А. Алиев, Е. К. Лигачев, В. М. Чебриков, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидат Н. В. Талызин, кхыбола новкъостий.

Делегаци накъайоаккхаш хиннараша вар СССР-ера ВНР гIулакхий времении поверений Я. Барабаш.

Цу дийнахь делегаце членаш Будапеште дIаккхар. Аэропорте царна накъаера ВСРП Генеральни секретарь Я. Кадар, ВСРП ЦК Политбюро член, ВНР Президиума Председатель П. Лошонци, ВСРП ЦК Политбюро член, ВНР Министрий Совета Председатель Д. Лазар, ВСРП ЦК секретарь М. Сюреш, ВСРП ЦК член, ВНР кхыча механщарча гIулакхий министр П. Варкони, ВСРП ЦК член, ВНР оборона министр инарал-полковник Ф. Карпати, кхыбола официальни нах.

Накъабахкарашта юкъе вар СССР ВНР-ера посол В. И. Стукалин.

(ТАСС).

КПСС ОБКОМЕ

КПСС Нохч - Гlалгlай обкома бюро аргIанарча заседане дийнар КПСС XXVII съезда решенешка хьенжа доагора - энергетически ресурсай дикагIа цхьан бараи рационални пайда эцарах «Грозснефтеоргсинтез» объединене парткомо а боахама кулгалхошца а беча балхах дола дош. ТIаийдача соцам тIа белгалдоакх рузиъан цхьан бар, ресурсай цхьан бара технологеи юкъейоалаеш, Iнима - технически прогресса карагIдьнинараш сихагIа юкъехкуьлаш, болх беш йола предприятеш технически цхьанийчеш эргальха тоаеши укхаза цхьабола болх баь хилар.

Заводийн кхыча структурин подразделенейн предложенеЙ а мероприятей а кIийлен тIа объединене оттаьлй 12 тайпа ресурсаш цхоярa лаьрхIа «Экономия» яха программа. Программа цхоачашъяра тIехьоъман доаттабергбола комиссеи вIашагIтехкай. Массе а тайпарча ресурсех рационални пайда эцара дикагIйола предприяти, цех, установкаа ашина цIи яннхара тIехьа шерра социалистически яхь йоаржалй.

Цхоачашцеча гIулакхаша объединене коллективага йиш хилийтай 1986 шера хьалхарча квартале дикка дукха электрически йIовзалеи энерги, техничеси хий, Iаьрка металлаш, цемент, химически реагенташ кхое.

Бакъда, рузиъан кхом бара режим чIоагIьгера болх КПСС XXVII съездо дIаделарашка хьежка бизза бац «Грозснефтеоргсинтез» объединенеи.

Ресурсаш цхоярах халъха боахама дегIаьха хьалтташ цхоачашдара хоадам беш йолаш, моттиг е яха парте дIаделараш цхоачашцеча коммунисташ аваийдарш доарХIам болаш хилийта.

Боахама доал ца дари ресурсаш эсха йоаеш, рационални йовзаш дIайохийташ хиларн принципиальни партийни хьисапе дувца деза партгруппай, цеховой партийни организацей собранешка, парткомий заседанешка.

Парте обкома бюро хьежар республика сомийн бацдадаяриий бохахм дегIаьбагIеилга сиздара бабцадаяриий сомийн Нохч - Гlалгlай Iилма - тохкама станце лоарХIам лакхбара дешага.

Цу деша хьанъехьа тIаийдача соцам тIа белгалдоакх сихха дукхагIа сомаш бабцадаяраши дахара, цар дикал лаккъара лоарХIамо Iилманеи динагIйолча опытан эгIара карагIдьнинарех пайда эцилга, лаьлта деладара Iилма кIийлен тIа оттаьл системаш, керда сорташ, интенсивни технологеш, кхьаьгамаи цох лурн вIашIтехьбаккхара прогрессивни формаш юкъе-йоалаерга хилар. Бабцадаяриий сомийн Нохч-Гlалгlай Iилма-тохкама станци цу хьанъехьа цхьабола болх бе дехкарийла я.

Цхьабакъда Iилма производствада айхха бувзам хилара, бабцадаяриий сомийн керда перспективни сорташ, интенсивни технологеш юкъейоалаяра станце беш бола болх тахаварча денз дIаделарашца ма яххара бац.

Бабцадаяраши сомаши делабеча станце тематически планаш массаза а хилаш республика боахамий производственни хьашташ дизза цхоачашдеш, бабцадаярийн сомийн хьадда дола хьашташ.хIанзара технологи юкъейоалеяра таро теркал ца еш уттаво, вIалла Iомадаи бабцадаяриш сомаши делабара индустриальни технологеш ша нерда машинаш, кечалаш, приспособлением хьарен юкъейоалаярен дешаш. БоагIаш бола теркам тIабаьхийтаг республика агропрома станце (н. Чочаев) балха.

КПСС обкома бюрос агропромн станцин дехкарийла йиР цхьана план оттае, станце партийни организацена, администрацена тIадилар юртбохама продукци стабильни дукхагIа хулийтарн йолча, республикас йоалаш йолча Iилман производственни потенциалах, культураш делараи интенсивни технологех эффективни пайда эцара низи средствани тIаьхохийтилга, юрта боахам ихы а тешамегIа дегIаьбагIеилга хховачебргбола Iилма-технически прогресса воздействи чIоагIьярах йола КПСС XXVII съезда рекомендацеш дувцилге йоацаш кхоачашъера.

КПСС обкома юрта боахамеи кхачап промышленностей отдела, юртбоахама опытни станцеи партийни организацешта тIадилгад Iилма коллективаш балха еш йола партийни влиянии чIоагIьелга. Iилманхой дисциплинен бехкгокхами чIоагIбелга, дикагIйола опыт вIашагIтоха а дIайовзийта а. Iилма кадраш кийчъярен профессионални говзал лакхъара цар кыхьегама, социально-бытовой хьаллаш тоадареи хадданза йоакхо е.

Бригада Iилма коллективанна гIулакхаца, творчески къал оттадара. Iилманхой къаьхьегамеи политически бригадан шерра айдара ма могга новкъосташ де.

КПСС обкома бюро заседане дийнар ишта кхыдола дешаш а.

ВЕНГРЕРА ДОТТАГIИЙ—ВАЙЦИГА ХЬОАШАЛГIА

Вежаршца буьзамаш леаттаду шоайца Венгерски Халкъа Республика Комаромски областеи Нохч-Гlалгlайчеи къаьхьегамхошца.

Самарадийнахьа Грозне хьаьнхьаьгий Комаромски областа партийни делегаци. Цунна керте латтг ВСРП Комаромски обкома секретарь Шандор Вамош. Делегацена юкъе ба — ВСРП Дорогски горкома хьалхара секретарь Шандлоп Деваь, партбоаьвмаш кооператива отдела кулгалхо, ВСРП Комаромски обкома член Балинт Сабо, г. Татабаньерча экономически техникума директор Вилмаш Шувегеш.

Аэропорте Комаромски делегацена накъабабкхар КПСС Нохч - Гlалгlай обкома секретареш В. И. Дмитриенкои З. А. Яндиевай, КПСС Грозненски горкомаи хьалхара секретарь В. А. Куценко, советско-венгерски доттагIаьла Общества Нохч-Гlалгlай отделене председатель ЧНГУ профессор Э. А. Г. Гойгова, города партийни организацеи, общественноста министр — СЕПГ ЦК член, ГДР хьаьна механщарча гIулакхий министр.

Польски Халкъа Республикагара — В. Ярузельский — Польски вIашагIтехача болхлой парте хьалхара секретарь, Польски Халкъа Республика Паччахьалкхен совета Председатель, делегацена керте латтар; З. Месснер — ПОРП ЦК Политбюро член, ПНР Министрий Совета Председатель; Ю. Чирек — Политбюро член, ПОРП ЦК секретарь; М. Ожеховский — ПОРП ЦК Политбюро членалла кандидат, ПНР кхыча механщарча гIулакхий министр; Ф. Сивицкий — ПОРП ЦК Политбюро членалла кандидат, ПНР хьаман оборона министр;

Румыне Социалистически Республикагара — Н. Чаушеску — Румынски коммунистически партие Генеральни секретарь, Румыне Социалистически Республика Президент, делегацена керте латтар; К. Джоскалеску — РКП ЦК Политиспознома член, СРР Премьер - Министр; И. Стоян — Политиспознома членалла кандидат, РКП ЦК секретарь; В. Миля — РКП ЦК Политиспознома членалла кандидат, СРР хьаман оборона министр; И. Вадува — РКП ЦК член, СРР кхыча механщарча гIулакхий министр, Н. Вереш — ВНР-ера СРР посол:

Советски Социалистически Республикагара — М. Горбачев — КПСС ЦК Генеральни секретарь, делегацена керте латтар; А. А. Громыко — КПСС ЦК Политбюро член, СССР Лакхехьарча Советан Президиума Председатель; Н. И. Рыжков — КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель; Э. А. Шеварднадзе — КПСС ЦК Политбюро член, СССР кхыча механщарча гIулакхий министр, С. Л. Соколов — КПСС ЦК Политбюро членалла кандидат, СССР оборона министр; В. А. Медведев — КПСС ЦК секретарь;

Чехословацки Социалистически Республикагара — Г. Гусак — Чехословаке Коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь, Чехословацки Социалистически Республика Президент, делегацена керте латтар; Л. Штроугал — КПЧ ЦК Президиума член, ЧССР правительства Председатель; В. Билак — Президиума член, КПЧ ЦК секретарь; М. Янеш — Президиума член, КПЧ ЦК секретарь; В. Хвезда — КПЧ ЦК член, ЧССР кхыча механщарча гIулакхий министр; В. Мацлагни — КПЧ ЦК член, ЧССР къаман оборона министр.

Совещане балха юкъе ишта дакъа лоацаш ва паччахьалкхенийн — Варшавски Договора юкъе дакъа лоацарий ВIашагIкхийтача гергга саязшарча инзий гIаьвнокомандующи Советски Союза Маршал В. Г. Куликов а Польски политически консультативни комитета генеральни секретарь, ВНР кхыча механщарча гIулакхий министра заместитель М. Барить а.

Совещани хьайиллар Я. Кадара, лоацца къаьмаьл а дав.

Ши заседани хилар, аргIаргIаьгIа ГДР делегацена керте латтача Э. Хонекереи ПНР делегацена керте латтача В. Ярузельскен председателлаш а дев. Къаьмаьлаш дир М. С. Горбачева, В. Ярузельскен, Г. Гусака, Э. Хонекерен, Н. Чаушескус, Т. Живкова, Я. Кадара.

ДоттагIаьлен новкъосташтга гIулакхаца цхьана къаьхьареи хьале еш йолча Политически консультативни комитета совещане дувш Европеи дуненан тIаьхьарчу тIаьхьийгергга тIаьхьийгергга дIаьдаккхара, дуненан хьалхашта юкъера гIулакхан эргIаьрадаккхар, европейски массане юкъарен кхеранзале «Гоьаргьера, паччахьалкхенашта цхьана кхаьхьенгига дегIаьдоладаларо тIехьарча хьовсина актуальни дехкарашта.

Ишта дувш Варшавски Договора юкъе дакъа лоацаш паччахьалкхенийн цхьоргIон кхоталарн чIоагIарга, царна юкъера массе а оагIоракхара вIашш ду гIулакхаш шердара актуальни дешаш а.

Хьона дIахо болх берга Политически консультативни комитета совещане.

Селхан Назранован районе баха хилар Венгрера хьашший. Шоашта духьала бахьнча партийни, советски, боахама органий белхлошца, тIема ветеранашца, районе кхъьегама коллективай вилаллаша цхьана Сийлахь-бокхача Даймехка тIем тIа бай нарий Сийлен мемориала тIаболх ухь. Иист ца хуьлаш минута а яьккхе мемориала уллув зиэаш доаха венгерски доттагIашца.

Къьастта дог гIоздаьна ба тIема ветеранаш У. Байкоев, А. Измайлов, А. Имагожев. Са са цхоаьш тIема шерашца фашистех лийтаб уж венгерски лаьтта мукъабоанзаш.

Доккхал а деш дисциплинера шоай районе больница дIаьхьоях назранозаша, цига лаатта дукхаза оборудовани Венгрера енига белгалдоаних.

Шоай эгтара дикагIйар хьашша дIаьсйолаш Iаьдал да наьха, хIаьта хьажкIаш лелаераш дика хиларца белгала ма йий Назранескн районе. Цхуьлча республика цIи леза звеньевой Кодзоев Бахьаудин водча «40 лет Октября» яхача совхозе баха хул Венгрера доттагIай.

СУРТА ТIА: Венгерски делегаци Грозне.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

М. С. ГОРБАЧЕВ ВЕНГРЕ ХИЛАР

(Янстедовлар. Дозалур 1-ча оагІо тІа).

Масала ,советски венгерски Шлиапхоина, экономи-сташа, боахема болхлоша кхъьхьет цкъана йола предприятеи, нийна фирмаш, Шлиа группаш. Хаьборторга хьалра тІехьа. Нийса а да машинаш еча, электроники микроэлектроникеи, робототехникее, биотехнологи уж дуккагІа яхка белгалъеш хилар.

Из декхар, сона хетачогІа, чепельшашка а кхоачаш да. Шун завода техкашка а я, кучаюь аьлча, социализм эгтара кердача техникацех технологегеи кхы а чІагІарІа динамичини хьалдан вашагІтохара тІехьарча кьоьсама ценошш кхыдола мотт. Из керттера моттиг я хІанз нежкарашка йолча партеитта, хьалъашт пачхьалькхенаштен юкъе шаин латтача тІехкахашка а. Хьашт цун кхъьегам, эзаграш йолча болхлол коллективаш кхъьегам а санна, СЭВ мехкий Шлиа-техничесни прогресся комплексни программа кхоачаиъьара юкъедоаг.

Оаш кхетадеш ма хиллара, новкъосттий, уьхаза, вай вашагІкхиттача та дувшеи да. Я йиш яц са дувшеи хьалъашта юкъера тІуланкаш а. Арахьара политика духхьал лицоматий тІулаех долчара аьлча дуйха ха я. Хіара сатага, цун кхелага, цун вахара кхоачаш я из. Иштта да вай деноЙ баьъдар, ялерни заман баьъдар.

Цхьа бутти ах бутти хьалха халахетар хиларг Чернобыльера атомни электростанцие блок болх бечара яьлар. Нах баІр. Цига наза тІанхьачар тІоагІа халахетар тІаийар духхьара мехкашка баьхача наха. Цу тІа тІоллла шоана, Венгре граждашата, баркал ала безам ба са цо ша хьажатеш, баркал баьъдогІо йолаш, новкъосттал де кийча долаш хиларах.

Оаха тІоагІа тохк аьарг хилара техничеси бахьанаш, цунна Іомалу, иштта йоаг аьарг тІехьа тІайоаг1ача хана да цахилитара долча тІама ду, дерг а да. Ерригача АЭСашна болх беш яраша а хьалъеш яраша а керлачеи тІулакхаш тІоагІеш да.

Чернобыло цІаьхха а хьалхадоаккх саго болх бе оттабаьб фантастически тамаше бокхха низ, из гоаламаш баьга ехха тІоагІа бе балла беза.

Шоана ховш ма дий ялерни энергетика кхерамза деІайоалярга дунеи халъьашцаьхьа режим цІенкаштта тІоагІеЙара СССР-о хьадда йола предложенеш оттаььлга. Из де дага а да тхо.

Масала, уйла е мегаргьар МАГАТЭ рамкашта атомни энергетике керттерча механизм пайдане а, керттерадар, жердача тайпара йола тешамерІа реактор хьаира цхьана кхъьегга.

Къьастта терхам тІабахийтта боагІа дерни аварешца материальни морально-психологически зе хиларах дола дош оттагара. Тхона бакъьахьа хет цу тІулакха тІехь пачхьалькхенаш зе дашна, ца наха мах бовцаш медицински новкъостал дара, чубаха цІенош кхыдола материальни новкъостаин дара дукхаш шоашта ДІаІІеэнгардола правоопрядок оттайча. Кхетадеш ма дий, из деш пачхьалькхенашта юкъе кхоачам оттабаьрн тешам боабаран авареех пайда эца ГІортила дІадакхха дезаш хиларг.

Ялерни кхерамалеп кхы цхьаькха оагІуь а я — ялерни терроризм ца хилийтар. Атомни промышленноста предприятешта лаьрхіа зе дан мотт ингаи я США-ни Малбузеи Европеи, лечьаяьлй высокообгощенни расщепляющи материалаш. Цудухьа къьастта бокхача лоарІама детгар да мичча тайпара яле а ялерни терроръм хулийтаргІоаца тешаме система оттаяр.

Маьршача атома, маьршача косноса а санна, эшап да экрзача паччаьлькхенаша доаган. ерригача цу тІулакха хьаштдоача паччаьлькхенаша дакъа а лоапап уж эшап ерни хьалъашта юкъа ерча шеррача форуме къоастадара ерригача паччаьлькхенаша низ тІабахийтар.

Бакъьа атомни энергетике хиннача аварен тІара вай тхьамда еза цаІ мара йоаца урок иш из. Чернобылера авари а яглац цхьана а тайпара нийсе хІанарча меркай эгтара эІамагІйоли ялерни бомба ийиккача хургдоачаш. Хьаьта дуккх тІа итташ эзараш ялерни эарядаш Іоаьлй, царех хІараяр, аз белгалдакхех, цухьаьна цаІ массштабаш йийца варгвоаца катастрофа юлургйолаш я. Иштта да, новкъосттий, вай ялерни лаьмаи баьъдаралу.

Дунен хьалхьатта юкъера тІулакхаш оаха уьх тайпара кхетаду: ялерни тІом хилийта йиш яц, ялерни герз ІІаданкха лезаш. Цу тІа ГІолла Советски Союзо оттаяьлга. Ялерни герз ІІаданкхара практически кхоачаньлорргйола программа. Из хьалхоа тха доттагІашеи союзни питашеи, кхетаме уйла ева берригача наха.

Из бахьан долаш да вай, новкъосттий. ялерни тохкамашта духьала долча деша хьанъхьа сел тІоагІа. Уж дехкар — дуккха нах боабеш дола герз тІа-тІа хьадара пайъхьа тІа эгтара хьалхара тІоагІа духьале оттаяр. ХІаьта паччаьлькхенашта цу проблемаех хетеш дар — политика тохкаш йола шиЙ тайпара аьлх. Ялерни герз ІІаданкхара тІехьа ца дараша хьадех из дагІеча. Цу герза тІехьа волчо дерриг ду тохкамаш делга ІІаха а ІІаданкъара.

Кастта шу доал Советски Союзо ялерни лелхамаш ца ду. Из — тІемеи машареи проблемаш тІеІанкатта, бехтохкам болаш ІІаэпаш хиларг дола тешал. ХІаьта хьаьалаш США. Ялерни герза тохкамаш ца деш цхьа ди а хиннта, доаккхарІа хоьш бац цинга. Цар иштта йоаг хІанарча хьалашка уж деш ца хилча йолаш йола потенциал е дегІайоалае а е эгралккха а йиш яц.

Дувша да деза нийса да, керда тохкамаш ца дича, къьаьна герз, дикагІа хилийта тайпара яле а ялерни терроръм хулийтаргйоаца тешаме система оттаяр.

Маьршача атома, маьршача косноса а санна, эшап да экрзача паччаьлькхенаша доаган. ерригача цу ГІулакха хьаштдоача паччаьлькхенаша дакъа а лоапап уж эшап ерни хьалъашта юкъа ерча шеррача форуме къоастадара ерригача паччаьлькхенаша низ тІабахийтар.

Бакъьа атомни энергетике хиннача аварен тІара вай тхьамда еза цаІ мара йоаца урок иш из. Чернобылера авари а яглац цхьана а тайпара нийсе хІанарча меркай эгтара эІамагІйоли ялерни бомба ийиккача хургдоачаш. Хьаьта дуккх тІа итташ эзараш ялерни эарядаш Іоаьлй, царех хІараяр, аз белгалдакхех, цухьаьна цаІ массштабаш йийца варгвоаца катастрофа юлургйолаш я. Иштта да, новкъосттий, вай ялерни лаьмаи баьъдаралу.

Дунен хьалхьатта юкъера ГІулакхаш оаха уьх тайпара кхетаду: ялерни тІом хилийтаяр, из специальностаи зоотехник хиларга дувзаденнадан, Цун баьъан жа лорграшта юкъе 70 процент комсомольцаш болх. Коьрдхой бокхачаргрга опыт хьаьцаш ба. ХІаьта говзал-маташ ялерни герз ІІаданкхара деза. Цу тІа ГІолла Советски Союзо оттаяьлга. Ялерни герз ІІаданкхара практически кхоачаньлоргйола программа. Из хьалхоа тха доттагІашеи союзни питашеи, кхетаме уйла ева берригача наха.

Из бахьан долаш да вай, новкъосттий. ялерни тохкамашта духьала долча деша хьанъхьа сел тІоагІа. Уж дехкар — дуккха нах боабеш дола герз тІа-тІа хьадара пайъхьа тІа эгтара хьалхара тІоагІа духьале оттаяр.

ХІаьта паччаьлькхенашта цу проблемаех хетеш дар — политика тохкаш йола шиЙ тайпара аьлх. Ялерни герз ІІаданкхара тІехьа ца дараша хьадех из дагІеча. Цу герза тІехьа волчо дерриг ду тохкамаш делга ІІаха а ІІаданкъара.

Кастта шу доал Советски Союзо ялерни лелхамаш ца ду. Из — тІемеи машареи проблемаш тІеІанкатта, бехтохкам болаш ІІаэпаш хиларг дола тешал. ХІаьта хьаьалаш США. Ялерни герза тохкамаш ца деш цхьа ди а хиннта, доаккхарІа хоьш бац цинга. Цар иштта йоаг хІанарча хьалашка уж деш ца хилча йолаш йола потенциал е дегІайоалае а е эгралккха а йиш яц.

Дувша да деза нийса да, керда тохкамаш ца дича, къьаьна герз, дикагІа хилийта тайпара яле а ялерни терроръм хулийтаргйоаца тешаме система оттаяр.

Маьршача атома, маьршача косноса а санна, эшап да экрзача паччаьлькхенаша доаган. ерригача цу ГІулакха хьаштдоача паччаьлькхенаша дакъа а лоапап уж эшап ерни хьалъашта юкъа ерча шеррача форуме къоастадара ерригача паччаьлькхенаша низ тІабахийтар.

Бакъьа атомни энергетике хиннача аварен тІара вай тхьамда еза цаІ мара йоаца урок иш из. Чернобылера авари а яглац цхьана а тайпара нийсе хІанарча меркай эгтара эІамагІйоли ялерни бомба ийиккача хургдоачаш. Хьаьта дуккх тІа итташ эзараш ялерни эарядаш Іоаьлй, царех хІараяр, аз белгалдакхех, цухьаьна цаІ массштабаш йийца варгвоаца катастрофа юлургйолаш я. Иштта да, новкъосттий, вай ялерни лаьмаи баьъдаралу.

Дунен хьалхьатта юкъера ГІулакхаш оаха уьх тайпара кхетаду: ялерни тІом хилийта йиш яц, ялерни герз ІІаданкха лезаш. Цу тІа ГІолла Советски Союзо оттаяьлга. Ялерни герз ІІаданкхара практически кхоачаньлоргйола программа. Из хьалхоа тха доттагІашеи союзни питашеи, кхетаме уйла ева берригача наха.

Из бахьан долаш да вай, новкъосттий. ялерни

Къахьегама ресурсаш: мишта пайда эц царех?

УЙЛА Е ЕЗАШ ДУККА ДА

Парте XXVII съезде тIаийача КПСС - Программа кердача редакце дIаизлаьI: «Парте дерригIа чакхбоач сахьанаш бола, тIоьрIа тIа экономикин, физически санна, политикин хьажьчалца а къахьегалургдолаш. халкъа боламе, общественин паччахьалкIехьа бахьана бе-бена доаккошка. Иилмани культураи сферан кьинчарг тIулакхлаш лелалургдолаш бола пах хьалхехбаран кийчбаран тIабергабабинкъ».

Цу дахьле партен практикальстван дIадехараш ихончандара дукха бола чакъбанкхя беза «Электроинструмент» завода полуфинтиво. Лаьха оьвгIарг Даймехка тIом а оборудование тIа а болх бе хоьш бола пах тха предприяте бай аьлча пийсса хурсдан. Чоалхане бар аьIна молларIа болх булургболаш ба слесарь - ленальщик А. Кочетов, слесарь - инструменталькин Б. Могушков, ремонтно - механически цеха тохарь М. Могушков. Гlинийнан «Электрочан бахьар» цIа. Сагов, кхыбараш. Болаш ба технически деланан къастаде хоьш бола инженерашца а. Уж ба керттерча течнолог. пачехитель В. Тимурзиев, технически бюро пачалькин Ц. Балаев, цу отдела вокхзаIбола инженер М. Бурканов, завода центральни лаборатор начальькин С. Евлоев, кхыбараш а. Цхьабаккха, тхаьнарча хипо дIадехараша хьежача завода хIинз а дукха ши лаьча квалификацин йола болхлой а инженерни а кадраш. Цудухьа кадраш кийчьера дайпас донкий декарашт цаг завода хьалхашка. Оаха дукха хIама дуболхлой квалификацин лаьхьара, пар общеобразовательни бохрам, хьехамний хьинар айдара, къоно бохьу лошта тIехьа уж дIаIоагIабаца.

Цхьайтталагlча пятилетка шерашка 700 кагIрхой зайрIийнарча школе дийнад, 400-не болх бешше а юкъера дешар чакхдаьккхар. Цу юкъа вай мехка лаьхьера дешара заведенешна дIаьхьажьяьI 95 саг, юкъера дешара заведенешна — 71. Завода стипендиаташ а болаш, машинострительни вузашка дешна вагIа 12 болхло, хIаьта техникумашка заочни отделене — 27.

Тlаьха хIинз а болхлой кадрнаш ехсеела кхоачамболлаш леладеш. Заводе дукха ба юкъара дешар дийша бохна пах, Юкъера дIалаьрхача предприяте къаьхьера 35 шу даьлна ба. Инженерно - техничесин гIулакхерен 200 болхлоех 20 процента мара бац даккхе дешар дийша. Тlаьха парна боьхе а 70 процент барашт тха профилах бола специалисташ бац.

Шийттаалагlча пятилетка перспективни планаца хьежина кхы а 50 процент шерпургьча завода производство, тахан арахецаца 16 миллион сома маьхта дукхагIа арахеца еза валори продукци. Тlаьхта парех 60 процент дикала Знак а йолаш арахецаш хила а еза.

Тlаккха завода таханарча специалистацца яь бехкотохме деккар кхоачаше таро хургIий? Шеко яц, хила еза. Амма мишта вашtIехьдоаккхарга а машинаш ю специалисташ тоьаш ца хилча?

Уж кийчбеш лаьрхIа заведенеш яь вай республике. Тlаьхта духхьал инструментальщикаш хIинз болчул шозза дукхагIа эшарга заводе дIахойдача барт а баь цIга кIезиг - дукха тхоашта болхлой кийчбу саха, лаьхьа цар балха квилификаци. Бакъда, иш кхоачамболлаш лаьа. Цудухьа оаха лаьрхIад мехка кхыча, тхоай санна йолча предприятеша инструментальщина балха говаза Iомарш тхоай катирхой дIахийта. Цо карагIдоалийтарда завода болхлой кийчбе а арахецаца продукце дикаш холчу тоае а.

Тlаьха хIинз а тIехдика продукци арахеца Iомаденпадан тхо. Каст-каста лелкъ потребителаш оаха хьаеш йола продукци дика ян, иш. яхаш. Из нийслу дика продукци арахецара экономически политика корта баьаьна КПСС XXVII съезде ять установка - завода берригача бодлоша цхьатарга кхета на яраь. Цудухьа колектива юкъе кхетама болх шераIга лелабар тахан тхоай лоархIаме деккар доархI оаха. Эвала леладу заводи пай подшефни шнолашара бувамашца а. Кlезига хул дешархошца, кьеъархошца предприяте болхлой тIаккхетарашца. Хlинз а хьоьсташьа дешархошта профориентаци яра лаьхьа профориентаци йола кабинеташ. Цу дешашта духхьара теркам тIабаIга лерхI предприяте администстраце, партийин бюрос, профкома, ВЛКСМ комитета.

Х. МЕСТОЕВ.
Назранеевскин «Электроинструмент» завода профкома председатель.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета массазарча комиссешка

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета халлъа образованена, культурган спортан йолча массазарча комиссеи просвещене, лаькнерча школай. Билман учреждеини болхлой профсоюза Нохч-ГIалгIай обкома президиуме тIа 1986-ша шайдан эпа, электронно - вычислительни техникаца гIулакх ду штагаш геттара йоккхий я, вычислительни техникаца пайда эцаш коэффициент лоца я. Нанри яхьа тайпах йола къаьна, пайда а кIезига йуш йола 99М оттавай цхьайолча кафедрашка.

НТО а «Знание» обществаш а юхьханарча организацеша айхьа бувамаш дIоаттадаш йоаIла, цу обществай бахьана юкъе хьинаре дакъа доаIаш яц юкъарниженерни кафедрай коллективаш, межидаьта тематика йолча лаьцаш дикаш цинаш кегига оттавай.

НГIАССР Лакхехьарча Совета халкъа образованена, культурган спортан йолча массазарча комиссеи профсоюза сбкома президиумон тIаийнай Билма - технически прогресса декхарга кхоачашдеча Билма - педагогически бохьхолий студентийн творчески хьинар дIахо айдара тIеэрааь рекомендацеш.

* * *

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета IаIам лоарадерзи Iалама ресурсех ранионально пайда эцареи массазарча комиссе заседанс дийцар тоншкъара Iалан бIех да долийташ лоарадза Старопромыслосвски районан Совето, бохама организацеша Iалам лоарадаре законодательстваг дIадехараш хIоаттадеи цхьадола балхаш деи цхьалора. ХIара шера рейдаш юо Iалам лоарадеи фу дахь хьоьш, рейдаш тогаш хIоттадеи исполкома заседанешка, гlучадаьнна хкоачамбоаргаш дIадахара де дезарш белгалдоаккх.

IIишта дола гIулакхаш дар бахьан долаш районера фо иIезигагIа бIехду хIинз.

Бакъда, Iалам лоарадеи уж цхьацца дола хIинзи харгIалькина дале а, хIинз а фо цIена дан, феда иIна нухьайола решеттеаш саниташ нормаца йоагIаеча дукхагIа я. Уж бар бIехгIа а «Чечингга» объединене, Грозненски ремонтно - механически «Трансмаш» заводи зонашка.

Цу а кхьча а предприятешка инвентаризаци яьIа бIеха веществаш атмосфере аракхувсача моттигашца, уж пачатаьлара де дезарш нъоастадаьдаш.

Района цхьайолча предприятенка (ЖБК завод, НГIАССР госагропромизмонтеж, Грозненски индустриальни завод, «Терек» ярх ЧИПМДР) иш эксплуатаце газоочистни сооружененга ремонт ю службаш. Домен гагIайоаннга оборудовани дукхагIа дакъе ехе хул ухказа.

Ишта белгалдаьккхяр, 1737, 1436 ГПАП-5, «Чечингга» объединене, «Грознефть» объединене УТТ кулгалхоша новкъа аравюлийр цIи лотаеи йола системе доагIо тIаьхьа аппаратурен ма йоагIара тоаиза йола автомашнаш, цар фо бIехду аьина.

Атмосферин фо бIехдарах лоарадза дола законодательство ехоачамбоаргаш бац халкъа депутатий районан Совета исполкомо, предприятешен организацеи дозди гаин хьалуцца гIишлоош хьалъара планаш кхоачашъирга хьажаш.

Хоам баьб аьлдиташ ца дуте бехкотохъаме озаргба, аьIна».

Цхьабаккха, Ефимов юха а соцаш вац. «Кlайленаш» гучайоахаш инстанцешка жалобаш лаьцо, аьлдиташ ньоастадара пах балха тIара боаг, Фуд-хьог Ефимовна дезар? Бакъдар лаха цо хьоалам ирбаь хиларах тIоагIа шен воаккх.

Ефимов ше цIена саг вийхьоГ, аьлс дагадохийт цо яздеча аьлыташ. ЦIена ша. Къьасста кхераме долча зуламаи дарах 1945 шера 14 чIе тIема трибунала дукккха шерашка чувала суда уй вар Ефимов (из хьоадаш вай «турпала»). Набахтара арабаьлча кIормаш санна лийнар, тIьашан балха моттиг хийлаш цо. Мичча бесса дьаьккхадеи пенси дьаьккхад, цIай бокъонаш дина йовз. Цхьабаккъа, декларанта-м дукха сагота ваш. Уьлаьа ала безам бе са: закон массанена а цаI да. Аьлдиташ а дувшаш сага сий доаде цхьаьнена а бокъо лап цо. Цох дIакхийтача бакъаька ва Ефимов. Ца ехете законаIа доагIгар де а деза цунна!

Ю. КРИГЕР,
Нохч-ГIалгIай АССР заслуженин юрист.

Цхьаккха вицвеннаваш, цхьаккха дицденнадаш

БРЕСТСКИ КРЕПОСТО ДУВЦ...

Белорусски ССР, г. Брест. Сийлахь - бонккача Даймехка тIема езача моттигех цаI — Брестски крепость.

Тахан дунен мехкашкара дукхаха миллионаш болча нах йовз фашизмана духьала оттара дунен халкъашта юкъера символ хинна Брестски крепость. Хlаьта уггаза бакъчачарех хIаране чер тохаболийт хана иIоьхьа биш нца дуча тIемо йигача ларашца хьожаш. Яьчача казарминой дакъоа жоарш. Крепоста деха гIирсаш. Снарядаша тийда гаьний хенаш. Цу массане а дувц советски тIемаюй денах.

СУРТА тIа: крепоста езача моттиге Воропежера ена Карабинина Алла Викторовна — тIема хьалхарча деношка — крепосте вениача батальонна комиссар хинчача Карабинин иоI. Алла Викторовнай да дIаведлача моттаге.

Э. КОБЯКА сурт.
ТАСС фотохроника.

Летчика тIема наькъаш

ТIом хьалехьа хьалхарча шерашка, балхех мукъа волчаха хана самолет лехкарга, сигналеца хьаьт дола, булургболаш ба слесарь - ленальщик А. Кочетов, слесарь - инструменталькин Б. Могушков, ремонтно - механически цеха тохарь М. Могушков. Гlинийнан «Электрочан бахьар» цIа. Сагов, кхыбараш. Болаш ба технически деланан къастаде хоьш бола инженерашца а. Уж ба керттерча течнолог. пачехитель В. Тимурзиев, технически бюро пачалькин Ц. Балаев, цу отдела вокхзаIбола инженер М. Бурканов, завода центральни лаборатор начальькин С. Евлоев, кхыбараш а. Цхьабаккха, тхаьнарча хипо дIадехараша хьежача завода хIинз а дукха ши лаьча квалификацин йола болхлой а инженерни а кадраш. Цудухьа кадраш кийчьера дайпас донкий декарашт цаг завода хьалхашка. Оаха дукха хIама дуболхлой квалификацин лаьхьара, пар общеобразовательни бохрам, хьехамний хьинар айдара, къоно бохьу лошта тIехьа уж дIаIоагIабаца.

Цхьайтталагlча пятилетка шерашка 700 кагIрхой зайрIийнарча школе дийнад, 400-не болх бешше а юкъера дешар чакхдаьккхар. Цу юкъа вай мехка лаьхьера дешара заведенешна дIаьхьажьяьI 95 саг, юкъера дешара заведенешна — 71. Завода стипендиаташ а болаш, машинострительни вузашка дешна вагIа 12 болхло, хIаьта техникумашка заочни отделене — 27.

Тlаьха хIинз а болхлой кадрнаш ехсеела кхоачамболлаш леладеш. Заводе дукха ба юкъара дешар дийша бохна пах, Юкъера дIалаьрхача предприяте къаьхьера 35 шу даьлна ба. Инженерно - техничесин гIулакхерен 200 болхлоех 20 процента мара бац даккхе дешар дийша. Тlаьха парна боьхе а 70 процент барашт тха профилах бола специалисташ бац.

Шийттаалагlча пятилетка перспективни планаца хьежина кхы а 50 процент шерпургьча завода производство, тахан арахецаца 16 миллион сома маьхта дукхагIа арахеца еза валори продукци. Тlаьхта парех 60 процент дикала Знак а йолаш арахецаш хила а еза.

Тlаккха завода таханарча специалистацца яь бехкотохме деккар кхоачашде таро хургIий? Шеко яц, хила еза. Амма мишта вашtIехьдоаккхарга а машинаш ю специалисташ тоьаш ца хилча?

Уж кийчбеш лаьрхIа заведенеш яь вай республике. Тlаьха духхьал инструментальщикаш хIинз болчул шозза дукхагIа эшарга заводе дIахойдача барт а баь цIга кIезиг - дукха тхоашта болхлой кийчбу саха, лаьхьа цар балха квилификаци. Бакъда, иш кхоачамболлаш лаьа. Цудухьа оаха лаьрхIад мехка кхыча, тхоай санна йолча предприятеша инструментальщина балха говаза Iомарш тхоай катирхой дIахийта. Цо карагIдоалийтарда завода болхлой кийчбе а арахецаца продукце дикаш холчу тоае а.

Тlаьха хIинз а тIехдика продукци арахеца Iомаденпадан тхо. Каст-каста лелкъ потребителаш оаха хьаеш йола продукци дика ян, иш. яхаш. Из нийслу дика продукци арахецара экономически политика корта баьаьна КПСС XXVII съезде ять установка - завода берригача бодлоша цхьатарга кхета на яраь. Цудухьа колектива юкъе кхетама болх шераIга лелабар тахан тхоай лоархIаме деккар доархI оаха. Эвала леладу заводи пай подшефни шнолашара бувамаш а. Кlезига хул дешархошца, кьеъархошца предприяте болхлой тIаккхетарашца. Хlаьта а хьоьсташьа дешархошта профориентаци яра лаьхьа профориентаци йола кабинеташ. Цу дешашта духхьара теркам тIабаIга лерхI предприяте администстраце, партийин бюрос, профкома, ВЛКСМ комитета.

Х. МЕСТОЕВ.
Назранеевскин «Электроинструмент» завода профкома председатель.

МОША ГОРОХ ЧУЭЦА ЙОЛАЯЬЙ

«Солнечный» яхача совхозе 300 гектар хIай тIа дIайийна хинна моша горох чуэца йолаяьЙ. Цига дакъа доаIаш итташ ахархой, дукха куйбоалама техника я.

Малагlа белгало йолаш да уьк шера моша горох чуэцара гIулакх?

Цу хIетара жоп душ совхоза директора Дедаева Ибрахима аьлар:

— Уж шерера хьувьнаш чуэцар КПСС - XXVII съезд чакхъьбаьначчул тIекъгIа эгIара хьалхара да. Цо тхо деккарийла ду болх дикагIа а сихагIа а бе. Цу гIулакх, хьалъаьта халла йола моша горох чуэцара деш дола балхаш механизированни хььесаи чакхдаккха мел эша хотбоаламга техника кийчбийр оаха. Цо таро ну хьувькъам чуэцаш йола хаваш, лоаIуьс, а яз па тадхийнаш йола да. Халла тхо моша горох дIачуэлара план кхоачашъьъ а па Iеи тIехьхоачашъе лаьрхIа а да.

Из дерригга бIаргадайра совхоз дукха ха йоаIаш чакхъьбаьнначу семинара доакъашхошта, цига парна гойтар бабийара горох чуэнара лаьрхIа дерригга механизированни процесс. ХIана из культура хьалхеези дола дерригга бохкамаш хьалхатаргга сообщени опыт иэдай балха юкъейолаш йиш йолаш да.

Кертера дакъа 250 гектар бабийара горох тIа йола бабиларан лелалеча керттера Товдержинов Доккас кулгалдеча трактори бригадас хьалхехяьЙ.

— Тха механизаторашца горох хьалхехяра ерриге агротехнически мероприятеи, моллаIуьна, хIинз, кхоачамбоаргаш чакхъьбаьнаш, — дучи цеха начальника, коммуниста, Горски юртбохамна института агрономически факультета отделене 5-ча курса студента Юсупов Лаьчас. Из цех хьалехьа совхоза агрономически служба специалисташ лаьр ЛаьхьА.

Ерриге процессаш механизированни яр. Бакъда кхай тIара хьайоаIа масса молотильщика, кулгIара чуэсар. Цу участке дIайахьи буси болх беш 90 сат хулар. Уж а юртбохамна балха тIеIа эшаи болча хана. Масса ца, цу хана эгIара тIоагIаеIа йийай. Кьонча кумпьютро цIакхха диндан парте йодача хана ца дIаIоагIа. Цу дерригне а мовьхаш тIадоттара йоаIаш.

РЕПОРТАЖ

балханта механизаци елта дIадехар. Долче совхоза говзанчаш специалистий новьхостала шоашта хьалхаяьа лаьттача декхарех лоархIбир.

ХIанзара хьувькъам чуэца болабара денга тIоагIа хьежаш бар механизатораш Хачукаев Домбо, Мальсагов Тlаус, Виситов Вака, Мальсагов Рамаан. Цунга ух хьалхехе кийчбеннабар. ХIаране дика ремонт яьа тIаьхьа а, шоай комбайнашта «ЖБР-4,2» цIи йолча жаткашца уж Iалаш а яь. Горох чуэцара балхаш дIадолде хIо ди дисача хана, цар комбайнаш шоашта тIаIоагIьяьча участкашца яр. Хlаьта совхоза специалисташ па подрядни коллектива хIара член. Цудухьа сихдаьл хьувькъам чуэцара балхаш, бакъда, цуи ма йоагIа динхIо хина ешита ца IаIаш шоай оаха. Тха девиз «Къахьегама овсарле лакхе йодаши хьувькъам ца боабеши», яхаш я.

Из болх 15—17 дийнахь чакхбоаккхарбе, аьина дош деннад цар. Кхыча бесса хIинз Виш - а, Вина - Иоаш - а, Вина - Иоашш - а сиха талхаш а бола хьажа хилдарх.

Бабиладарш хIедерап болх сибатара режиме кьа хьегаш ба. Цудухьа, цар мехка Кхачан программа кхоачашъеча доккха дакъа юкъедаьха лаьрхIад. Цига парна хьалхехьа кхетама 210 зоар центнер бабиладарш IачулургIда, аьина дош деннад цар. Хlаьта, из Шеижаргга йоаIаш бинташ йиийай РесдиевIар.

А. СИНЧИНОВ.

Коллектив сий ду йижарий

Карабудахенрча химически реагентаи ечя завода коллективо бокхъача бесамца бухьа январарий бодзенгара. Цо кхиаттIар — Ольга, уххаза ера 1980 шера, профессионально - технически учидлин ветеринарнай доктор. Химически реагентий добаранга я па. Цадахача кхи шера дукха хуушдаш цуьнан дакъа ю.

— Лакхьенарий разряд, 1982 шера ГIСС муГIаршана дIадоаI эш баьлдаларашта. Иишта баьшкомараш, цу-роп, петрушка, парсаи чуэца ха а хьатIаот. Цу дерригне а мовьхаш тIадоттара йоаIаш. Кьонча кумпьютро цIакхха диндан парте йодача хана ца дIаIоагIа. Цу дерригне а мовьхаш тIадоттара йоаIаш.

Ламаргlьяр, Хьава, шиЙ йоаIаш тIехьайийча йолш. Профессионально - технически учидлина а яьккха, завода балха оттай ш. Цун специальность — химически производства дипаратник. Ламаргlьяр дика Iомалай цо шиЙ професси, разряд лаьхьай.

Завода дикагIоочуьа болхлой цIерган йоахача хана па тIехьайбо биташ йиийай РесдиевIар.

А. СИНЧИНОВ.

ХЬАН ЮХАСОЦАВЕРГВА ИЗ?

Ци йоаIккарган вай хIанз вувача саги, условно «А» эргIа вувача. Цхьаьнакхетарча 1944 шера 10 декабре тIехъача приказаца мутIарца волча А. машининиста - горабе хьожаваьв. Цу хинн барайтта иу доалаш латтар цун.

1945 шера 4 апреле приказа Тlийрзе Iаламерий комиссе деннача тешаа тIа (№ 01001663/768) яздаьд: «Тlем тIа контуан яр бахьан долаш лаьар ваьа. 7 бетта гостителе иллаь».

...Дог тохиделийташ да А. дунцар. Мовьхаш ийца дIаса ухаш, машининиста горабе дика. Цига хIама бIаргадайда цуна тIема шерашка. Халкъа рузиъана тIаIуьш болх гIоьрлоаIа гера бе а дедда дукьахьа. Из дар 1945 шера декабрь бетта. Кхоал де тIабаIкхача вуламхоша кертах хIама а тема вожаяь А. Новьхостий оарцIабаьна — бецдре кхы хьал па тIатта а метар. Вокхгlвоача сержанта Гордиенкос бандита хIама тема бе-

ра тема да а йохийташ хам баьр? Аьлдиташ. Прокурор-следователь - Iалашон управлене, кхыча органашка хаддаяза ухача заявленеш жалобашеи ваха а вала а моттиг хIоттадеи готавья из. Сийлахь бонккача Даймехка тIем тIа хинна аьина хар-цыкха документаш а дакъа, инвалида паччахьалкхено лаьа. Аьлдиташ а, Iалашон пайда эи цо. ИшаI язду цу кхьаташ тIа. Терчал на еи ншта йиш йоаIаш я уж ионбаш. Тlем ветеран Г. Ефимов ма летъаР. Хоош ма дий, уж кай мел тIоагIа доархI, цар мел доккха сий ду.

НГIАССР Iалашон министерстве дош тахна лаьрхар. А. юкъе хинна дакъа тIем тIа лаьттадаш, цудухьа цо ханна лаьар фронтера дувладенна да ала комиссена Кlийле яь, аьина дар дена жоп. Цун тIехьаIга № 370 йолча тIема гостителе баь сойам хунца а хуиташ. Эскарте гIулакх дена хана ихийтад лаьар, аьина квалификации йар комиссе. Сийлахьбонккача тIема инвалидната душ йоаи льготаш ягIаи А. аьина соцаш тIаийпар Iалашон министерстве. Цох хоам бар Ефимова а.

Уххаза вай белгалдаккха дезаш цаI да: цхьан документа тIа дац А. харцаьха документаш дахьа, шийна па йоаIа льготаш ирвинделеш яхар духьа ца паччахьалкхено органаш Iехьайл, аьина. 17 шу даьлча цин доламаIга тIем тIа вахача партен къаьхьаремеу ветерана ду тайпара Хlама да дагдаьхарда аьина хета а йиш яц. Хlаьта цу хана, 1945 — 1946 шерашка, цунна цхьаьнакхетарча а хе йиш 1976 шера тIема инвалидната Хlинз йола льготаш хургIий.

Тlакхха фу деза Ефимовна? Нагахьа санна бакъда Iалашен деза болаш ца веа, хIинз тхаьм да аьина хет. Цо яхаР техкад, де дезар даьд. Хlаьта а соцаш вац из, аьIна. Къьастта а, дахарехь душа вахача йола моттиг йоаIаш юха а хкеставу А., цун деза. Хоош ма дий турбо-топо цаI мара нет. Хlаьта мотто цаI мара нет. Хlаьта мотто цаI мара нет. Хlаьта мотто

ЙОХАРГЙОАЦА ТIОАГIАЛЕ

Уьх денонна В. И. Ленина цIерагIча культура ЦIагIа чакхьа-ялар гордо-турпал Севастополь моастагIчох мукъайоакхкаш дахча тIемашта хеталь темачIесна сайре. Цига дахь лоацаш бар парте, тIема, къаьхьегама ветеранаш, городера комсомольцаш нагтар-хой, школашкара дешархой.

Трибуна тIа ва Забийко Александр Кузьмич. ЦIенача дег тIара гулг по бирсача шеларанка доккха денал гойта шиъ новкъостий. Севастополь, Ленинград, Прибалтика, Германи — эшгта са тIом тIема канара ниъ. ХIаьта по из мишта баьб дувцаш я ветерана наьха тIа аьа орденаш медалаш.

Севастополе дIайоаелар Конов Давид Ивановича салтечун биографи. ЦIхьана хIамара пийсде йиш йоацна тIемаш даьчул тIеъхьаIа. Город йиш а йита тIеъхьашка дадар вай эскар. ЦуI тIехьа-гIа хилар Сталинград, тIамиска юха а Севастополь. Пад вахар-лар кхоа сержант моастагIчох мукъаьяькхача горгда улицашка гIолла.

Шоай турналерча кьоналах дIайар ветеранаша Н. М. Синещека, В. И. Сипельникова, А. Г. Бондаренкоеч, К. Г. Подниженка, М. И. Богатырева, Р. А. Берковича, М. Ф. Тишкова, яхьчар.

Дош ^ лу Советски Союза Турналхочоа Йодин Алексей Дмитриевичча. Севастополе дав тIемаш бахьан долаш еннай цунна из сийлахьа цIи.

— Дицлургдан, диццургдац соца тIема туроаI, са дег чу латтарг да цун сурт, —аьлар цо.—Севастополь — советски наьха сийлен моттиг! Йохаргйоала мIоагIалае а хинна дIаэттай из моастагIашта хьалхаша. Кердача новкъалаца кхы а сов-доохкхаргда цун сий.

Сайре чаяхIоалан художественни самодеятельноста конццерт хилар.

М. ЭРЗИЕВ.

Франтишек Йоха (ЧССР)

КАРБЮРАТОР

— Са дикавар, тахан тхьаьгIан йиъла езар хьо ва! — дахьта хьенхача санна яр Катеринай оза.

— Ва як Iа? Из ма хоза да!.. ХIаьта машина чу карбюратор мичахь лат хоьл хьона? — хьаттар аз.

— Карбюратор — цIханахьа моторал-м йоала из, — цу сахьаьте жоп делар сесаго.

— Йоалл, са дошо аппаз, ниййса аьлар Iа. тIамкха из вIашагIа бакхха могагIий хьона? — Из тIехьашка йоаллий хьожаш сесага бIера а хьежа, йиъла езача пхьегIай гуьна бIарбехьежар со.

— Шоайга бокъонаш мIий хьога, хIаьта карбюратор вIашагIа бакхха хан. Иштта да-кх шо, кхалла! МаIача наха пхьегIаш йиълача а машина тоайIна я ваIхьаьла хет шоина. Бокхаа бела бе-ций оаш тхога бахьар?

ПхьегIашта хьекха тата Iо а кхесса, цII чоагIа-гIа хьатIа а теха, араьлъар Катерина.

— ХIа-а, хIанз доаложа йолча латъьа якар! Из да-кх цунна хоара, — аьлар из сай дагахь, тIанкха. Тахан хьа-а йина, дивана тIа Iохайра.

Сай даггара газет деша со водярах хIама хиланар. Катерина нагара дIалалор. Дивана тIара хьал а тIетта, корагIа араьхьежар со. Ва са дале, фу дар сона дайнар?! Хьалъайкъор-м ваьнга капот, моттиг кулгаш деттал йоалдар Катерина. ОгIалъй ер! Юъ Iеттача санна цIагIара ара иййнхар со.

— Ер йиъй из карбюратор? — елаелар сесаг. Цхьан бе довллар дIоагIа, вокха бе — ашшкаш.

— Хьо йиъй ер вIашагIа баььккхар? — халла йистхъьладелар со. — Сарахь хьожашгIа даха дешаш ма дий вай.

Хламан шен йоацш сона бIерахьежар Катерина.

— ХIанз Iа вIашагIболлалахь на. хIаьта со пхьегIаш йиъла йода. — Аьлнаш дIоагIеи сога хьа а денна, дIаьхар из.

Цу ашшех карбюратор яха хIама вIашагIа йоалла сона довре-м хIама дувцар оаш!

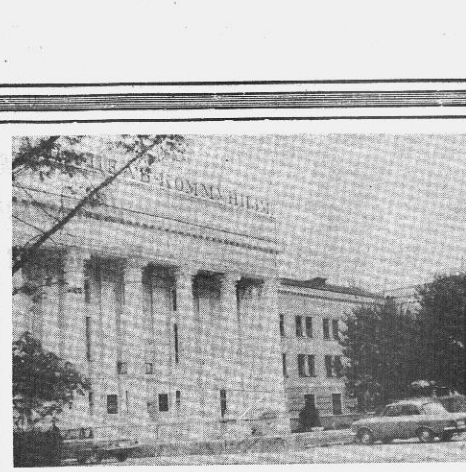

Грозный тахан. Л. АБДУРЗАКОВА сурт.

НАЬНА ИРАЗ

Балха дукха новкъостий, цIагIа шортта дезал, дика лоадахой болаш саг ва Малгобеке наха Дзейтов Джамалин Мухьмад, Царна массанена а йохкха детагIоз ешхъа бера уьх деношка Москвера. М. Дзейтова Кхьаьхьгама Щека Байракха орден еннай аьнна СССР Лаххечьхьарча Советс Президиума Указ авадаьлар.

Цхьабакъда массарел чIогIагIа гIаIьхар из хьожезача Мухьмада нана — Джиман. Доккхал дош лелаю цо виний сийлен грамоташ, дика бохк барах цуна тийна совгIаташ. Пенсе яха массехк шу доллашс, школе болх беш я из.

Къьхьегам бесал хьалхехар цо цаI мара воаца шиъ воI. Малгобеки бурув тохара балхий управленне балха наха дукха ха йлалс, коммунисте-кхьаьхьегама ударник хилар цох.

Тахан иразе детталу наьна дог. Дьахено бокхха мах баьб цун виний кхьаьхьгама.

Республика экранаш тIа

«ШАКАЛАШТА ЙОЛА БОАНГ»

ТкъьолагIа шераш... ТIаглаш йолча ЦIена Эсмира отрядех ведаьвар Бухара Эмира гарга болча нахах цаI — Гонб-Бек. Шийна улув тешаме йола ши саг Сатгаря Юсуфи а воаш, тIашиз лоамашка вахар из цхьа ха йлалла аьнна шиъ рузька — IалькмаIе деза тIой хьагIар ну цIаночъьеде. Уж соьгIеш цIаI айхха бувзам болаш я вай хана Таджикистане хинначарца.

Массеех ди мара юкъе ца доаил, фуд-мелад ца хоьш пи саг вийнав. Уж ба ха хьа йола ткалсаги цирка говрийспортивни аттракциона доакъашхоси.

Зулямхой каььнаш следстви харц наькъ тIа якхха.

Иштта дIадолалу граждански тIом лаьттача шераша Бухара Эмира ейна маьхаленаш лехарах доаа истори.

Ер фильм дьакхкад «Таджикфильм» яхача киностудие, дика воозаш волча режиссера Мукадас Махмудова. Сценаристка В. Акимовен Махмудовен кердача фильма дин жанр вIашагIтехай — детективни приключенчески. Фильме керттера ролаш лоаделар Алла Ренэевас, Нурулло Абдуллаевс, Андрей Подшьяна, Юнус Юсупова, Вадим Михеенкос.

«ВИЪЛАГIВАР МАЛАВ?»

Нах бовхар, боабар, тIехьбоблар, дегабуамаш, гIуьдаьх да хиитгача тайнара чакхдалар — из дерриге а кордергда зрителаша тергонически кинематографаца детективни жанрагIа дьахкхача кердача фильме.

...ЦIахь дийнаха IуйраналБатуме уголовни розыскс си тIара воаихкаш дела ши хоал бера: бийсан ювеларни тIома а йихьай ,цу бус чIоагIа сатийна а волаш, города гаьна йоащаш уллача куьртни моттиг квартира лаьца ваьхаш вола саг а вийнав, аьнна.

Дукха ха эшнзаар уголовни розыска болхлонта вийнар «Профессор» аьнна цIи а тилла вола ткераме зуламбо волга ха. Тиша хьош ихьаьнна хиндаьлга хьаьхьоаш яр цIагIара кораьв зIи, бакъда ,юхейисраш минчаьа и хоьш яцар. Фильма режиссер ва ЦIихеев. Роля актер Отар Коберидзе.

Котэ Джикни роль ловзаю Котэ Толораяс.

«ХIАРА ЧАРАХЬ ХА ГIЕРТ»

А. Довженко цIерагIча киностуде кинематографиста кьонача зрителашта лаьрIа дахьхад бонкхаI-лаьца ,IехьбеГIийтача дешархоух Петех дола из керда фильм.

...Дешархо Очкин Петя ваьнга-мишлинмаша саъьрдалуш вар. Цу дьакъе цунна гIо дора ^ тIема шераШка «Якаш» дийккача цун дьа нанас. ТIехьа дргIагIа по сиъ яхийта модель акха лелача жIале йохайир. ТIакнха Петяйна дагадехар из мIални киностуде съемкаш яха дига. Цунна из из санна дола жIали цига эшлагIа.

Бакъда, харц ле вийзар цун жIале нана корабльчул тIеъхьаГIа. из наьа дугIап шийна бIагродайра, аьнна. тIехьагIа лаьнга кхийтар цхьаькха хIаман духьа харц ле йиъй йоацилгах а хIара саг ше дIаьккх жоп дала дезаш волгах а.

Фильм дьакхкад режиссера Михаил Ильенкос. ше къьхьа ^ сценарега. Керттера роль ловзаю киевски дешархочо Егор Голобородькос.

В. КОВАЛЕВА.

СПОРТ

ШАХМАТАШ

Хьалхара рзарад йолча шахматисташа юкъера республиканскни чемпионе юкъехйай. Цу йихьашка дакъа лоаш ялхайта спортсмен ва. Лидер ва 5,5 очко йола Ошев Хьаж-Мурад. Цул совгIа ши пачти йистелазаца а я цун. Дика лова И. Григорьев, А. Лалаев, А. Чехонатский.

Цу яхьашка хьалхара кхо моттиг яьккхар Нохч-ГIалгIайчен чемпионате дакъа лоацарга. Из хургда ер шу чакхдоалача хана.

А. ХАИТ.

СПАРТАКИАДА

«Спартак» яхача ДСО общества хIара шера традицини спартакиада чакхйоах 42 производственни коллектива юкъе. ХIанзле спорта ялх тайпах шахматаш, шашкаш. ГТО, теннисах, йийача атлетиках, топ хохкарах йоа-на яхьаш чакхъьлйнаГ. Спартакиаде хьалхле трамвайно-троллейбусни управленера я. Цига инструктор-методист ва Германов Олег. Царна тIехьа боагIа № 1 йолча «Продтовары» объединенен Нохч - ГIалгIай шиъйбстен спортсменаш.

ТУРИЗМ

Уьх деношка Бенсе чакхъьлйначча «Спартак» ДСО совета туризмах йолча йихьашка дакъа лоацаш 24 физкультурни коллективера 220 спортсмен вар. Программа юкъедоагIар лоам тIа делар, канатни трасса тIа гIолла яха Iочувар, палатка Iотохар, цIи ловзар. Цу йихьашка кхалнаха юкъе хьожаш яр цIагIара кораьв зIи, бакъда ,юхейисраш минчаьа и хоьш яцар. Фильма режиссер спортсменаша Царна тIехьабар гроозненски шиъйни объединене, трассайно - троллейбусни управленне турис таш. МаIача наха юкъе тодашагIа хилар «Промтовары» объединенне спортсменаш. ШолдагIа моттиг ^ торгбольница яхьа коанахгIа — хлебокомбината.

Т. СОКОЛОВА.

ФУТБОЛ

ДIаэо йолаш я футболах йола республиканскни чемпионат. АргIаевнгча турс аргинскни «Вайнах» вIашагIкхийчар гроозненски «Монтажникца». Счет 3:1 йолаш котъьлар Нохч-ГIалгIайчен соахкара чемпион «Вайнах». Дика лайзар гудермескни «Спартак», цо эшайир «Машиностроитель» яха комманда. Машаре счет 1:1 йолаш чакхдалар знаменавпитчен Горячеводски ГВР спортсменаштен юкъера ловзарап.

Таханарча дийнаха турнирни таблице хьалха латт «Динамо».

ТЮЛРСКА БУРГАЦ

Наурски района «Советская Россия» совхозе спецтехника чакхъьлйнаГ «Тюарска бургац» яха прив янкхара лаьрIа йола республиканскни турнир.

— Цига дакъа лоацаш ер яьлх команда, — аьлар «Уроже» ДСО Нохч-ГIалгIай республика совета болхлочу Гизаеван Рустьмана. Массеерел дикагIа лайзар кьона фусамдай. Царна кхььчар цу йихьай керттера совгIат — Ерригроссийски турнире дакъа лаца бокъо.

ХЬАМСАРА ЦIАРХОЙ!

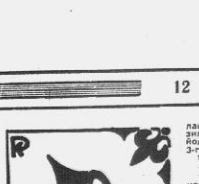

Диц ма ле «Моттигерча промышленноста товарашъ» яхача № 43 йолча, тика чу дахха. (Ленина цIерагIа пр., 74). Цу чу йохаш я спортивни костюмаш, меттазарга хIамаш, неражникаш йола изделеш, сувениращ, кхыдола галантерейни товараш. Уж Грозненера предприятешка хьадьал.

Дувла тха тика тIа!

«Промтовары» объединени.

БАХАЧА НАЬХА ТЕРКАМГА!

Дувла тха «Молоденький» яхача № 69 йолча тика чу (Кирова цIерагIа пр., 1). Цун йихьашка шуга - хьокхарга уьх ассортиментах товараш: мода достама хьежжа хьаьь х/б кочамаш, хадаташ, иштта спортивни костюмаш, спортивни а цIагIа леладу а тIорминаш, парфюмерни товараш, тайп - тайнарча фасонех а моделех а йола маIача наьха наькъаш, кхалнаьхьи маIача наьхьен кога гIирс.

«Промтовары» объединени.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙИ!

ГРОЗНЕНСКИ МЕХХДАЛЬТТА ТЕХНИКУМО

1986—87 шера дийнахьарча з заочни а отделене дешархой цIагIуш уьх специальностеш:

— скважинашта тохкамаш дара геофизически методаш (дайхьа дийнахьара отделене);

— пайдане оахкалит моттигаш дахарен тахкарен геофизически методаш (алхьа дийнахьара отделене);

— мехнадьаттан газен скважинашта эксплуатацин ир (дийнахьарчен заочни отделенешка);

— мехнадьаттан газен скважинашта буруь тохар (дийнахьарчен заочни отделенешка);

— цIи лларе дуьхьалара техниген яхерамален (дийнахьарча отделене);

— мехнадьатта промыслан химин (дийнахьарча отделене).

ДЕШАРА ХА

Дийнахьарча отделене 8 класс йьккхачар базе — 3 шу 6 бутIи.

Заочни отделене итт класс йьккхача базе — 3 шу.

Техникумге дешаш оттачарга заявленеи дIаэш:

дийнахьарча отделене — 31 июлгIа кхачалца;

заочни отделене — 10 августе кхачалца.

ДIаоттара экзаменаш чакхйоах:

дийнахьарча отделене — 1 августе денз 20 августе кхачалца;

заочни отделене — 10 августе денз 20 августе кхачалца:

Деша оттачар экзаменаш дIалу:

8 класс йьккхачар базе:

математика (дагахь), эрсий мотт (диктант);

10 класс йьккхачар базе:

математика (дагахь), эрсий мотт литературен (сочинени).

Заявленеча хила деза документаш: юкъера школа йьккхарех е кхоачаш па йьккхарех дола аттестат е тешал (подлинние) № 186-у формах йола медицинскн справка (бланк техникуме хьалу), прививкаш йоаь йола справка, 3х4 см. пхи сурт, вах хиларах дола тешал е паспорт, военни билет (хьаьхьоха деза), практически балха стаж йолчар къьхьегама книжкин тIара выписка.

Дийнахьарча отделене деша дIаийнаргата бетта 30, 37 сом стипендин ур. дика дешачарна 37 сом 50 кепиги, 46 сом 25 кепиги ву.

Кхачалца хьатIабакьнарашта оделене моттиг аьлар.

Техникумге дешача юкъа дешархоша производстве массеех практика чакхйоахь.

Техникум йистелькхарашта, тохкама партешка, промысле, лабораторешка, конструкторски бюрошка, IилмаIтехнически институташка, иштта Къулбаседа Кавказерча, Закавказерча, Средни Азерча, Украинерча, Белоруссерча предприятешка боли харжа таро ду.

Техникуме болх деш я курсовеевин самодеятельноста кружковаш, спортивни секцеш.

Заявлени дIа а эш, справкаш а лу уьх адресах: г. Грозный, 364006 Цеткин Клары цIерагIа ул. 14/53. Приемни комиссн (120 комната). Телефон 2-63-09.

ТЕЛЕВИДЕНИ

12 ИЮНЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
9.40 — «Хьайбай дунен тIа».
9.40 — Футболах йола дунен чемпионат. Сборни Польша — сборни Англи. 2-гIа тайм. Мен-синера передача.
10.25 — «Керддарадаш».
14.30 — «Керддарадаш».
14.45 — Мехха телевизионни студеи документални фильмаш: «Гьынара рейс», «Бухарни дошо хьоаса боахар».
15.30 — А. Рыбаков турпалаш экрана гIа. «Бронзови хьэгIар». Телевизионни юхо серн йола художественни фильм. 2-гIа серн.
16.30 — «Керддарадаш».
16.40 — «...ЙхIаттъ шу дайнен бонхкарIам».
17.35 — «Йола тIехьа — гIуларг». Кадраш нохера - партийни боахо. ВЛКСМ-н ра «Суепной» яхача совхоза партийни организацера балка опыташара.
17.55 — Футболах йола дунен чемпионат. Сборни Польша — сборни Англи. Менсинера передача.
Перерыв йолча хана (18.45)
19.25 — «Керддарадаш».
19.35 — Остинкино Концертни студе издательскуша С. Зыльгинна «Дийнатехтар».
21.00 — «Ха».
21.40 — Л. Н. Чайковске цIерагIча VIII-ча дунен халхъашта конкурсе.
22.00 — Футболах йола дунен чемпионат. Сборни Бразили — сборни Къулбаседа Ирланди. Менсинера трансляци.
Перерыв йолча хана (22.45) — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранера гимнастика».
8.15 — «Мирам». Телевизионни юхо серн йола художественни фильм. 1-гIа серн.
9.25 — Концертни зале — дешдохкий.
10.15 — «Пространство а художника Ю. Коротева образца» ца. Iнима - популярни фильма премьера.
10.35 — Украинскни телевиденне а радио а художественни коллективай концерт. Киевера передача.
11.05 — Бераша лаьхIа фильмах. «СагIардена кхо сиена». 3-гIа серн.
12.40 — Илаеш а оаз халха а йоал «Черноземча» яха анкамбль. Воронежера передача.
13.00 — «Со — следователь». Суб-титрашца художественни фильм.
14.25 — «Сийлахьа Iилман а гIулакхий а къьхьегамаш». Зрительскни просветитела В. Н. Татищева 300-шу дагара хетарш.
15.10 — Литературни композиторех художественни фильм.
17.30 — ДIкача хьожамий хьа». Документальни фильм.
18.00 — «Ноьчи - гIалгIайчен ди».
18.20 — Фильм-реклама.
18.25 — «Тема а маьIара а тема республикерча издархой хьоаделе (ноьчий меттала).
19.00 — Алхха вайна йоаь мара.
20.00 — «Вийса дахьача хийла шун, берашъ!»
20.15 — Футболах йола дунен чемпионат. Сборни Маронко — сборни Португали. 2-гIа тайм. Менсинера передача.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Мирам». Телевизионни юхо серн йола художественни фильм. 2-гIа серн.
22.50 — «Малхболаш Сибарет». Киножурнал.
23.00 — «Керддарадаш».

13 ИЮНЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Дунен кагирхойн».
9.15 — Футболах йола дунен чемпионат. Сборни Бразили — сборни Къулбаседа Ирланди. Менсинера передача.
10.45 — «Керддарадаш».
14.30 — «Керддарадаш».
14.50 — «Бай замучек». Документальни фильмаш: «Литовски сон бокъуьв», «Красный молотка» Энвилов»
15.20 — «Эрсий къамаьл».
15.45 — А. Рыбакова турпалаш экрана гIа. Телевизионни юхо серн йола художественни фильм. 3-гIа серн.
16.50 — «Керддарадаш».
16.55 — «Берашта дагахьарех».
17.25 — ДIалоч Шомша Николай. Киевера передача.
18.05 — «Iилмеи вахаран».
18.15 — «ДIа-хьа леладу дог-тарIалла». Телевизионни фильм.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Тха корреспонденташа дуьйу».
19.30 — «Керддарадаш».
19.35 — ЦIт эшара тIа хьалхара. Художественни фильм «Теп исосса боиъъ».
21.00 — «Ха».
21.40 — П. И. Чайковске цIерагIча VIII-ча дунен халхъашта конкурсе кюнчурс.
22.00 — Футболах йола дунен чемпионат. Сборни ФРГ — сборни Дани. Менсинера трансляци. Перерыв йолча хана (22.45) — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранера гимнастика».
8.15 — «Пхийтта шу дахьначуьа тIехьаГIа». Телевизионни документальни фильма премьера.
8.45 — «Мирам». Телевизионни юхо серн йола художественни фильм. 2-гIа серн.
9.55 — И. Чавчавадзе революцие а гIоьтта а рыцарь.
10.40 — «Алиса тэнашне изгIашай мехкаш». Бераша лаьрхIа балет. ЧССР-на передача.
11.10 — Беспалов паччъа фильм. «Антон - трубач» (ГДР).
12.05 — «Английски мотт. Iушмабу 1-гIа шу».
12.35 — Культура проблеминой Зоорецерча эрсий халнга хора выступлени. Ульяновскера передача.
12.55 — «Сендухьа, хIана?». Бетховен а 216 шарахьта передача.
13.25 — Днепропетровски студе телевиденин программаш.
14.25 — «Телевизионни зрисовкаш хIама фильма-новеттера премьера».
14.55 — Тха цIагIа знаш.
15.10 — «Керддарадаш».
16.45 — «Хьуьнг-ан-96». Республикера ихачиме. Рейд.
17.10 — «УрожаГIа ганзе». Документальни фильм.
17.25 — НПСС XXVII съезда соцаналг ихочачашгIа да. Суьженски районе болхбазе ханна гIулакхий а гIулакхаш а (гIалгIай меттала).
17.50 — «Объективно». Берта бух.
18.10 — «Нохч - ГIалгIайчен ди».
18.30 — Кинонурал.
18.40 — «УнахцIено» (гIалгIай меттала).
19.05 — «УнахцIено лораш» (нохчий меттала).
19.30 — Медицинскн болхлонта хезаш-гIа концерт.
20.30 — «Вийса дахьъала хийла шун бешаш».
20.15 — «Ненан саг». Ботвиннк Михаил.
20.40 — «Замира концерт.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Мирам». Телевизионни юхо серн йола художественни фильм. 3-гIа серн.
22.45 — «Керддарадаш».
23.00 — «Хьайбай дунен тIа».
23.05 — «Керддарадаш».

радио

12 ИЮНЬ

7.20 — Кеспах хоамаш.
7.35 — 7.40 — Объявлени. Хаттам.
8.20 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программаш.
8.35 — Реклама.
8.40 — 9.00 — «Дега хьекъамаца» (гIалгIай меттала).
11.15 — Къьмаьл дарц а районе. ЦIенкоюн ранг. Очерк.
11.45 — 12.00 — «Долгострощина гIолла дIагIорга».
16.15 — 15.30 — «Патриот» (нохчий меттала).
17.15 — Передачай программаш. Хаттам.
17.16 — «ДоттагIий оазаш».
17.35 — «Юрта баахаве хьайхалаттарашта». Концерт.
18.00 — Кеспа хоамаш.
18.30 — «Доаьхар Iалашашца да». Назранскни районера «40 лет Октября» яхача совхозера корреспонденци (гIалгIай меттала).
18.40 — 19.00 — «УнахцIено». Радиожурнал (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — Музыкальни глобус.
17.29 — «Къонаргу ашар».

13 ИЮНЬ

7.20 — Кеспа хоамаш.
7.35 — 7.40 — Объявлени. Хаттам.
8.20 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программаш.
8.36 — 9.00 — ДIалоч Ленингрдски концертни оркестрца.
11.15 — НПСС XXVII съезда соцаналг ихкаяр ихочачашгIа подряд эффект». Корреспонденташа дIагIорга.
11.30 — Халнга ашарш.
11.45 — 12.00 — «Хьан фермаш — ненаш!» (гIалгIай меттала).
13.30 — «Хьан фермаш — шура яхкхарг» (нохчий меттала).
14.15 — «Бохлхочун сий». Беседа (гIалгIай меттала).
17.15 — Передачай программаш. Хаттам.
17.16 — «ДоттагIаца да тхо кинз» (гIалгIай меттала).
17.35 — «Цу сийлаш» (гIалгIай меттала).
18.00 — Кеспа хоамаш.
18.30 — «РАПО: хьалхара гIа банкхар».
18.40 — 19.00 — «Моттигерча авторий произведенешка патриотически а интернационални а ихетам баларга тезаа», М. Сулаев (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — Румынски музыка концерт.
17.28 — У. Дивеева ихочачашгIо ашарш.

Хьайбай

Тахан республике гIоллеа Грозней хуьнаьлуч морхаш а йолаш, йоачан а йоацш, малбоаделгача дагара секунде 5-ш, 10 метр чIоагIа муч а хьежахаш хилеп фегара температура республике 25—30, Грозне 28—30 градус йоккхал болаш хилеп гIолу.

Кхоана хуьнаьлуч морхаш а йолаш, йоачан а йоацш, тайп - тайнарча гIагIошкажа-хьара секунде 3—7 метр чIоагIа муч а хьежаш хилеп фегара температура бийсана 12—17, дийнахьа 25—30 градус. йоккхал йолаш хилеп тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефоиаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехктонкаша секретара — 2-84-68; отделиЙ: партийни ахара — 2-80-12, 2-54-04; промышленности транспортеи — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90 60; культура — 2-64-75, 2-75-78; письмой — 2-85-64; машинописне бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81; 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-60; 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

ГФ02237. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Малковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 2329.